

This Question Paper contains 8 printed pages.
(Sections - A, B, C & D)

Sl.No.

10 (G)

(MARCH, 2024)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવું.
- 2) આ પ્રક્રિયામાં ચાર વિભાગ A, B, C અને D છે. તથા 1 થી 54 પ્રશ્નો છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રક્રિયા જમણી બાજુમાં અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ફરજમાં લખવા.
- 7) પ્રશ્ન નં - 54 નક્શાપૂર્તિ ફરજિયાત છે. તેમાં ફક્ત અંધ વિદ્યાર્થીઓ માટે અતિગ્રાહી પ્રશ્નો છે.

વિભાગ - A

નીચે આપેલા 1 થી 24 પ્રશ્નોના માત્રાયા મુજબ જવાબ લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) [24]

■ ધોય્ય જોડકાં જોડો.

(A)

(B)

- 1) બહુચરાળનો મેળો
- 2) પંડિત અહોબહે
- 3) કુદરતનો સફાઈ કામદાર
- 4) પવન ઉર્જા
- 5) પૃથ્વી પરિષ્ઠ

- (A) સંગીત રત્નાકર
- (B) ગીધ
- (C) લાંબા
- (D) સ્ટેકહોમ
- (E) મહેસાળા
- (F) સંગીત પારિજાત

■ નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

[5]

- 6) તત્ત્વજ્ઞાનથી ભરપૂર એવા સાહિત્યને 'અરણ્યકો' કહે છે.
- 7) જુનાગઢમાં ચાર ગુફા સમૂહ આવેલા છે.
- 8) સરકારે 'આવશ્યક ચીજવસ્તુઓ' માટેનો ધારો 1977 માં અમલમાં મુક્યો.
- 9) સરસ્વતી સબલા યોજના અન્વયે કન્યાઓને વીના મૂલ્યે સાયકલ આપવામાં આવે છે.
- 10) બંધારણની કલમ 17 અન્વયે અસ્પૃષ્ટતા નાભૂદ કરવામાં આવી છે.

■ નીચે આપેલી ખાતી જગ્યામાં યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાતી જગ્યા પુરો.

[5]

- 11) રાષ્ટ્રીય માનવ સંગ્રહાલય શહેરમાં આવેલું છે.
 - (A) દિલ્હી
 - (B) હૈદરાબાદ
 - (C) ભોપાલ
- 12) માં ભારત સરકારે ભારતીય વન્યજીવો માટે બોર્ડની રચના કરી.
 - (A) ઈ.સ. 1952
 - (B) ઈ.સ. 1976
 - (C) ઈ.સ. 1986
- 13) પૃષ્ઠીય જળનો મુખ્ય સ્ત્રોત છે.
 - (A) તળાવો
 - (B) નદીઓ
 - (C) વૃદ્ધિ

- 14) નાઈમાંથી 'ગ્રાન્ડ એનિક્ટ' નાગે જાહીતી નહેરનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું.
 (A) ફૂષણા (B) કાવેરી (C) ગોદાવરી
- 15) એક્સપ્રેસ લાઇબેને ગાર્ભ પણ કહેવાય છે.
 (A) ફૂતગાત્ર (B) સરહદી (C) રાષ્ટ્રીય
- નીચેના પ્રશ્નોના આપેલ વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. [5]
- 16) સાચો ક્રમ પસંદ કરી જોડકાં જોડો:
 (A) (B)
 (1) રાષ્ટ્રીય સંગ્રહાલય (A) અમદાવાદ
 (2) સાલારગંજ (B) વડોદરા
 (3) વડોદરા મ્યુઝિયમ (C) હૈદરાબાદ
 (4) લાલભાઈ દલપતભાઈ સંગ્રહાલય. (D) ન્યૂ ડિલ્લી
 (A) (1 - C), (2 - D), (3 - A), (4 - B)
 (B) (1 - D), (2 - C), (3 - B), (4 - A)
 (C) (1 - A), (2 - B), (3 - C), (4 - D)
 (D) (1 - D), (2 - A), (3 - B), (4 - C)
- 17) નીચેની બહુહેતુક યોજનાઓને તેમના સ્થાનના આધારે દક્ષિણ દિશાથી ઉત્તર દિશા તરફ ગોઠવતાં ક્યો વિકલ્પ સાચો જણાય છે.
 (A) ભાખરા નાંગલ, નાગાર્જુન સાગર, ચંબલ, નર્મદા
 (B) ચંબલ, ભાખરા નાંગલ, નર્મદા, નાગાર્જુન સાગર
 (C) નર્મદા, ચંબલ, નાગાર્જુન સાગર, ભાખરા નાંગલ
 (D) નાગાર્જુન સાગર, નર્મદા, ચંબલ, ભાખરા નાંગલ

- 18) ભારતમાં લગભગ કેટલા ટકા જળ સિંચાઈ માટે ઉપયોગી છે?

(A) 84% (B) 83%

(C) 52% (D) 8%

- 19) ઉત્પાદનના ત્રણેય સાધનોને ઉત્પાદનમાં યોજનાપૂર્વક જોડવાની કામગીરીને શું કહેવાય?

(A) મૂડી (B) ભૂમિ

(C) શ્રમ (D) નિયોજન

- 20) કઈ પદ્ધતિને મુક્ત અર્થતંત્ર કહે છે? (A) બજાર પદ્ધતિ (B) સમાજવાદી પદ્ધતિ (C) મિશ્ર અર્થતંત્ર (D) તમામ

- નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે શબ્દોમાં જવાબ લખો.

- 21) ભારતને કુલ કેટલા કિલોમીટર (ક્લ.મી) દરિયા કિનારો મળેલ છે?

- 22) ગુજરાતનું બારેમાસ ખુલ્લું રહેતું બંદર ક્યું છે?

- 23) વિકાસશીલ રાષ્ટ્રોની મુખ્ય આર્થિક પ્રવૃત્તિ કઈ છે?

- 24) શિક્ષણ, બેન્કિંગ, વીમા કંપનીઓ વગેરેની કામગીરીનો સમાવેશ ક્યા ક્ષેત્રમાં થાય છે?

વિભાગ - B

નીચે આપેલા 25 થી 37 પ્રશ્નોના તેર (13) પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ નંબ (9) પ્રશ્નોના આશરે
15 થી 35 શબ્દોમાં જવાબ લખો. (દ્વારાના 2 ગુણ) [18]

- 25) ગુજરાતમાં ઉજવાતા ઉત્સવોની માહિતી આપો.
- 26) ભારતમાં એક “સમન્વયી સંસ્કૃતિનું સર્જન થયું” આ વિધાન સમજાવો.
- 27) કથકલી નૂત્ય વિશે માહિતી આપો.
- 28) રાજસ્થાનનું બિકાનેર જડતર કામ માટે જાણીતું છે. આ વિધાન સમજાવો.
- 29) એલિફંટાની ગૂફાઓ વિશે નોંધ લખો.
- 30) “સ્વર્ગના બગીચામાં પવિત્ર દિલોનું સ્વાગત છે” આ વિધાન સમજાવો.
- 31) વન્યજીવ સંરક્ષણ માટેના ઉપાયો જણાવો.
- 32) પારિલાખિક શબ્દોનો અર્થ આપો:
- 1) સૌર ઊર્જા
 - 2) ભરતી શક્તિ
- 33) સીસાના ઉપયોગો લખો.
- 34) મને ઓળખો: અને લખો.
- 1) ટસર
 - 2) S.A.I.L

35) ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ઉદ્યોગ વિશે સમજાવો.

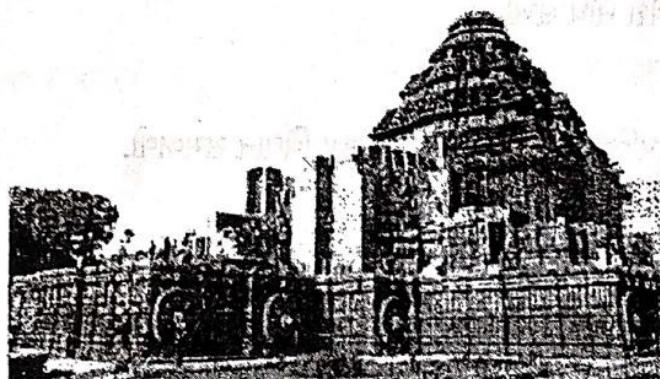
36) આતંકવાદની આર્થિક અસરો જણાવો.

37) ફક્ત અનુસૂચિત જનજાતિ માટેની બંધારણીય જોગવાઈઓ લખો.

વિભાગ - C

નીચે આપેલા 38 થી 46 પ્રશ્નોના નવ (9) પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ (6) પ્રશ્નોના આશારે 60 થી 80 શબ્દોમાં મુદ્દાસર જવાબ લખો. (દરેકના 3 ગુણ) [18]

38) નીચેનું ચિત્ર જોઈને સવાલોના જવાબ આપો.

- 1) આપેલ ચિત્ર ક્યા સ્થાપત્યનું છે?
- 2) આ સ્થાપત્ય ક્યા રાજ્યમાં આવેલું છે.
- 3) તેનું બાંધકામ ક્યા સ્વરૂપે થયેલું છે?

39) સારનાથના સ્તંભનો પરિચય આપો.

40) વલલી વિદ્યાપીઠ વિશે જણાવો.

41) ભૂમિ સંરક્ષણના ઉપાયો લખો.

42) રણ પ્રકારની જમીન ઓછી ફળદુપતા ધરાવે છે. કારણ આપો.

43) વैશ્વિકરણ વિશે ટુંકનોંઘ લખો.

44) નીચે આપેલા ચિત્રોને ઓળખી તેના પૂરા નામ લખો.

HACCP
CERTIFIED

45) ભાવબધારાના કારણો જણાવો.

46) મહિલાઓના કલ્યાણ માટે ભારતે કઈ કઈ યોજનાઓ અમલમાં મૂકી છે?

વિભાગ- D

નીચે આપેલા 47 થી 53 પ્રશ્નોના (7) પ્રક્રોમાંથી કોઈ પણ ચાર (4) પ્રશ્નોના આશરે 120 થી 150 શાબ્દોમાં જવાબ લખો અને પ્રશ્ન - 54 નક્શો ફરજિયાત છે. (દ્વેકના 4 ગુણ) [20]

47) “રસાયણશાસ્ત્ર એક પ્રયોગાત્મક વિજ્ઞાન છે.” આ વિધાન સમજાવો.

48) વૈદ્યકવિદ્યા અને શલ્ય ચિકિત્સામાં પ્રાચીન ભારતનું મહત્વ જણાવો.

49) ભારતમાં ફૂઝિના પ્રકારો કચા-કચા છે તેની વિસ્તૃત સમજ આપો.

50) ભારતીય કૃષિકલે થયેલા તકનિકી સુધારા જણાવો.

51) ગરીબી નિવારણ માટે સરકાર દ્વારા શક્ત કરવામાં આવેલ કોઈપણ પાંચ યોજનાના નામ લખી નીચે આપેલ યોજનાની સમજ આપો.

- 1) મા અન્નપૂર્ણ યોજના
- 2) સેન્ટ્રિય ભેતીને પ્રોત્સાહન

52) બેરોજગારીનો અર્થ આપી તેના મુખ્ય સ્વરૂપો વિશે સમજાવો.

53) બંધારણમાં આપેલા બાળકોના અધિકારો જણાવો.

54) ભારતમાં રેખાંડિત નક્શામાં નીચેની વિગતો આપેલા નક્શામાં યોઝ્ય સંક્ષાઓ વડે યોઝ્ય સ્થાને દર્શાવો.

- (1) કાળી જમીન
- (2) પેરિયાર અભ્યારણ્ય
- (3) મગફળી પક્વતું કોઈ એક રાજ્ય
- (4) જહાજ બાંધકામ ઉદ્યોગનું એક કેન્દ્ર વિશાખાપણનમ.

દાખિલીન વિદ્યાર્થીઓ માટે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

- (1) કાળી જમીન બીજા કયા નામે ઓળખાય છે?
- (2) પેરિયાર અભ્યારણ્ય કયા રાજ્યમાં આવેલું છે?
- (3) ભારતમાં મગફળી ઉત્પાદન કરતું કોઈપણ એક રાજ્ય જણાવો.
- (4) જહાજ બાંધકામ ઉદ્યોગ વિશાખાપણનમ શહેર કયા રાજ્યમાં આવેલું છે?

